

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **M.K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 16 maja 2023 r.,

żądania SSN X.Y. wyłączenia od rozpoznania sprawy

na podstawie art. 42 § 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć SSN X.Y. od udziału w sprawie o sygn. akt. V KK 340/22.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 23 lutego 2023 r. SSN X.Y. została wyznaczona do składu orzekającego w sprawie rozpoznania kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść M. K., któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 17 stycznia 2018 r., sygn. akt II Ko 2302/17 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.

W dniu 17 marca 2023 r. do sekretariatu Wydziału V Izby Karnej Sądu Najwyższego wpłynęło żądanie SSN X.Y. wyłączenia jej od rozpoznania wymienionej sprawy na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. W uzasadnieniu SSN X.Y. wskazała m.in. na fakt złożenia w tej sprawie kasacji przez prokuratora R. H., z którym pracowała w Prokuraturze Okręgowej, Prokuraturze Apelacyjnej w Kartuzach oraz w Prokuraturze Krajowej. Wskazała, że ich znajomość trwa blisko 20 lat i utrzymywała z prokuratorem R. H. nie tylko kontakty służbowe, ale również towarzyskie. Podniosła nadto, że byli razem członkami założycielami Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów „A.”. W ocenie sędziego

te okoliczności mogą wpływać na powstanie uzasadnionej wątpliwości co do jej bezstronności nie tylko u stron postępowania, ale także u postronnego obserwatora. Wprawdzie, w jej ocenie, byłaby w stanie rozpoznać tą sprawę w sposób obiektywny, ale jej relacje z autorem kasacji mogą poddawać w wątpliwość jej bezstronność w oczach opinii publicznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie należało uwzględnić choć nie tylko z powodów wskazanych w jego treści.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że bezstronność należy rozumieć jako obiektywną bezstronność sędziego, w tym zarówno subiektywne poczucie sędziego co do własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (zob. uchwała SN z 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007, z. 5, poz. 39; wyroki SN: z 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08 oraz z 18 marca 2009 r., IV KK 380/08). Tym samym, wątpliwość co do bezstronności sędziego powinna być „uzasadniona”. Okoliczności podniesione przez SSN X.Y. w tej części, w której dotyczą jej relacji służbowych z prokuratorem R. H., nie pozwalają na stwierdzenie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności tego sędziego. Stanowisko Sądu Najwyższego co do tej kwestii jest jednolite (por. m.in. postanowienie SN z 7 lipca 1972 r., I KR 12/72, OSNPG 1972/11, poz. 179, s. 14; wyroki SN: z 11 kwietnia 1980 r., IV KR 55/80, OSNPG 1981/3, poz. 35, s. 10; z 25 lutego 2015 r., III KK 351/14).

Odmienne natomiast należało ocenić wskazywane we wniosku towarzyskie relacje SSN X.Y. z autorem kasacji. Ich istnienie i charakter powodują, że w odbiorze zewnętrznym mogłyby zrodzić się wątpliwości co do bezstronności w tej sprawie sędziego SN X.Y. Niezależnie jednak od zaistnienia tej okoliczności, wyłączenie sędziego SN X.Y. warunkowane było koniecznością zapewnienia stronie postępowania dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu.

Warto bowiem przypomnieć, że uzyskanie przez X.Y. statusu sędziego SN nastąpiło w konsekwencji jej udziału w konkursie przed KRS po 17 stycznia 2018 r. Orzekanie zatem przez tego sędziego w postępowaniu kasacyjnym mogłoby prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jej udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika zarówno z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jak i Sądu Najwyższego (por. orzeczenia w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska – Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20; uchwała połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020 OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 13 października 2021 r. II KO 30/21; z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22; z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Wobec faktu, że szerokie uzasadnienie w tym zakresie zawarto w uzasadnieniach tych orzeczeń obecnie ponowne przytaczanie szczegółowej argumentacji jest zbędne, tym bardziej, że obecny skład Sądu Najwyższego w całości argumenty te podziela i uznaje je za własne.

Mając powyższe na uwadze koniecznym stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu SSN X.Y. od rozpoznania sprawy kasacyjnej V KK 340/22.

[M.S]

[ms]

